

Er der håb

for hiv-smittede i den 3. verden?

Det var det spørgsmål Hiv-Danmark havde valgt at stille ved en høring på World Aids Day den 1. december. En række panellister fremlagde deres syn på sagen og deltagerne i høringen kunne bagefter diskutere de forskellige synspunkter med læger, medicinalbranchen, bistands- og NGO-repræsentanter samt politikere.

Jørgen Harboe, medlem af Hiv-Danmark, havde foreslået foreningen at tage initiativ til denne høring, for at høre om danske hiv/aids organisationer kan hjælpe den 3. verden. Jørgen Harboe fungerede som ordstyrer under høringen.

Høringen blev åbnet af Hiv-Danmarks formand, Henrik Arildsen, som ridsede den hjemlige situation op og gjorde bl.a. opmærksom på, at den britiske premierminister, Tony Blair, for nylig havde udtalt, at flere hiv-smittede i den 3. verden skulle i behandling.

Ikke håb for vaccine

Overlæge Jan Gerstoft fra Rigshospitalet satte aids og hiv på verdenskortet for tilhørerne. Den overvejende smittevej udenfor den vestlige verden er og bliver heteroseksuel kontakt. For tiden er det sydlige Afrika den hårdest ramte region, hvor op mod 1/3 af befolkningen er smittet.

Han frygter, at Asien og især Indien vil blive meget hårdt ramt i løbet af kort tid. Han nævnte dog, at hurtig reaktion, som det er sket på Philipinerne, kan dæmme op for smittespredningen.

Endvidere er der et voksende problem tæt-

tere på vore breddegrader, nemlig i det tidl. Sovjetunionen. Her viser en voksende syfilis-epidemi, at der dyrkes meget ubeskyttet sex. Gerstoft frygter derfor, at der kunne komme en tilsvarende hiv-epidemi. På verdensplan er der nu 11 mill. forældre-løse børn, hvilket bliver et endnu større socialt problem, som verdenssamfundet må tage hånd om.

Jan Gerstoft var ikke optimistisk med hensyn til udvikling af vaccine, fordi hiv-virus hele tiden muterer. Til gengæld findes der medicin, som kan gives til gravide hiv-smittede kvinder for at forhindre, at de smitter barnet ved fødslen.

Indien bliver hårdt ramt

Overlæge Søren Thybo, ligeledes fra Rigshospitalet, delte Jan Gerstofts skepsis. Han har selv været udstationeret i den 3. verden og kunne bl.a. fortælle, hvordan en "mindre" by i Indien med 300.000 indbyggere havde et stort bordel, hvor både yngre og ældre mænd kom regelmæssigt. Myndighederne i Indien gør intet for at oplyse om sikker sex. På grund af strenge moralske regler taler man ikke om sex, og han frygtede derfor, at Indien vil blive meget hårdt ramt.

Søren Thybo har ingen tiltro til, at kombinationsbehandlingen kan anvendes i den 3. verden. Samfundsforholdene er simpelthen ikke til regelmæssig medicinindtagelse. Desuden er der meget få steder, hvor man kan teste evt. smittede og samtidig ser man

Fortsættes næste side

mange steder, at de hiv-smittede bliver udsat for isolation, fordi smitten er stigmatiserende.

Han ser derfor et stort behov for oplysning og indsats overfor kønssygdomme. Myndighederne bør i samarbejde med bistandsorganisationer og NGO'er sætte fokus på seksualundervisning. Endvidere bør verden sætte kræfter ind på at hjælpe de mange forældreløse børn.

Christian Jepsen fra Glaxo Wellcome fortalte om firmaets udvikling af medicin til behandling af hiv, men anså det også for utopisk, at den kombinationsbehandling, vi kender i den vestlige verden, kan udbredes til den 3. verden. Han selv troede også mere på uddannelse. Glaxo Wellcome vil dog gerne samarbejde med myndighederne verden over.

Lise Kaalund-Jørgensen, som repræsenterede det danske bistandsarbejde, herunder Danida, fortalte om den danske indsats i den 3. verden. Der gives 11 mia. kr. årligt i bistandshjælp. Halvdelen i direkte støtte til de 20 lande, Danmark har valgt at hjælpe, og den anden halvdel til forskellige internationale organisationer (FN, EU, UNAIDS, UNICEF, WHO, UNFPA) samt NGO'er. Den strategi, som de mange midler deles ud efter, bygger på et fattigdomsorienteret perspektiv, at fremme kvinders position, at styrke demokrati og menneskerettigheder samt at støtte bæredygtige projekter.

Hun så gerne, at midler blev brugt til at uddanne og formidle viden om smitteveje m.v.

Fra Røde Kors rapporterede Jeanette Bækmark, hvordan Røde Kors dels arbejder via netværk (organisationen har ca. 100 mio. frivillige verden over) samt på regeringsplan, hvor Røde Kors via sin rolle som brobygger kan få regeringer i tale.

De tre områder, som Røde Kors arbejder med i f.eks. Afrika er forebyggelse, pleje og uddannelse, herunder kondombrug.

Præsidents søn død af aids

De to tilstedeværende politikere, som begge er medlem af Udenrigsudvalget, kunne fortælle om nogle af de projekter, de selv havde besøgt på udvalgets rejser. Helen Beim fra Socialdemokratiet fortalte om, hvordan hun på et besøg i Namibia havde mødt landets præsident, hvis søn var død kort tid før. Alle vidste, at sønnen var død af aids, men ingen ville tale om det. Her ser hun det væsentligste problem: på samme måde som aids var sygdommen ingen ville tale om i 80'erne i Europa, skjuler afrikanerne sygdommen. Helen Beim så gerne, at myndighederne tog bladet fra munden og talte åbent om hiv og aids. Dette ville kunne hjælpe den stigmatisering, som ellers finder sted. Hun så gerne, at den reproduktive sundhed blev sat i fokus i forbindelse med Danmarks bistandsarbejde og ville f.eks. gerne

kombinere et vejprojekt med sundhedsoplysning. Helem Beim nævnte, at vejbyggeri måske var mindre vigtigt lige nu, og hun så gerne, at der blev brugt flere penge på sundheden i de lande Danmark støtter.

Margrethe Aukén fra SF ønskede også, at der bliver sat ressourcer ind der, hvor behovet er. Her kunne Danmark sagtens være foregangsland ved at vise de andre lande vejen.

Efter indlæggene, som bl.a. omfattede udtalelser fra IBIS og fra UNAIDS, som havde sendt repræsentanter til høringen, kunne deltagerne stille spørgsmål og kommentere.

Henrik Arildsen, formand for Hiv-Danmark, sagde efterfølgende: Selvom der ikke kom konkrete forslag ud af debatten, har det været en frugtbar høring, hvor de forskellige parter har udvekslet synspunkter og dette vil kunne danne grundlag for et nærmere samarbejde fremover. Mange deltagere takkede Hiv-Danmark for at have taget initiativ til høringen.

(Læs mere om hiv og aids i den 3. verden i artiklen nedenfor)

Red.

Hvor er epidemien lige nu ?

Nedenstående uddrag er fra UNAIDS' rapport fra december 1999 om hiv/aids situationen verden over. Rapporten kan bestilles hos UNAIDS i Geneve på tlf. +41 22 791 4577 eller på Internet på www.unaids.org

UNAIDS anslår, at der lige nu er knap 34 millioner hiv-smittede verden over. Heraf er 55% kvinder. I 1999 er 2,6 millioner døde af aids, mens det samlede antal døde siden epidemiens start anslås at være 16,3 millioner. Aids er nu den 4. hyppigste dødsårsag i verden.

I 1999 blev knap 5,6 millioner menne-

sker verden over smittet med hiv, halvdelen af disse smittes førend de er fyldt 25 år. Samtidig efterlades børn forældreløse, fordi deres forældre dør af aids, og myndighederne vurderer, at der nu er 11 millioner forældreløse børn på verdensplan.

Ca. 95% af de smittede bor i udviklingslandene, altså der, hvor fattigdommen er størst og uddannelsen mindst. Visse lande rammes så hårdt, at fremtidsudsigterne for disse lande er meget dystre fordi sygdommen netop rammer dem, som skulle arbejde og styrke de enkelte landes økonomier. Man mener, at mere end 500.000 børn

under 14 år blev smittet med hiv i 1999. 90% af disse er nyfødte, der smittes ved fødslen eller gennem modermælk. Af disse 90% lever de fleste syd for Sahara.

Regionerne

Den hastigt voksende kurve for hiv-smitte rapporteres fra de tidligere sovjet-republikker syd for Rusland. Antallet af befolkningen, som lever med hiv, blev fordoblet fra 1997 til 1999. Mange smittede ses blandt stofbrugere, alene i Moskva indrapporteredes 2700 tilfælde i de første 3 kvartaler af 1999. Det er 3 gange så mange som alle årene før lagt sammen.

alle årene før, tilsammen.

I **Vesteuropa og USA** er UNAIDS især bange for, at homo- og biseksuelle mænd igen dyrker ubeskyttet sex, fordi de ser, hvordan kombinationsbehandlingen har ændret sygdomsbilledet. En undersøgelse fra **San Francisco** viser, at i 1993-4 havde kun en 1/3 af bøsserne ubeskyttet analsex, mens dette tal i 1997 var vokset til 50%. Mange af disse mænd kendte ikke deres partners hiv-status.

Brasilien har i 1999 brugt 300 millioner dollars på at give kombinationsbehandling til knap 75.000 smittede mennesker. Selvom det er mange penge, siger myndighederne, at det sparer hospitalsressourcer. Samtidig er der også fordele, idet de smittede, der kan tåle medicinen kan vende tilbage til arbejdsmarkedet og være produktive til fordel for landets økonomi.

I **Argentina** har regeringen også givet behandling til smittede. Resultatet er et fald i antallet af nye aids-tilfælde fra 71,6 til 41,3 (målt i antal per million

indbyggere).

Som nævnt i artiklen om Hiv-Danmarks høring frygter mange, at **Indien** vil blive særlig hårdt ramt. Mange indere sætter lighedstegn mellem hiv og promiskuitet, og det har skabt en myte om, at de smittede selv er skyld i deres ulykke. Værst rammes de kvinder - ofte monogame kvinder, som smittes af deres mænd. De bebrejdes af deres familier for at have drevet manden i armene på prostituerede. Hvis en mand dør af aids, risikerer hans enke at blive tvunget bort fra hus og hjem samt miste sine børn. På hospitalerne er situationen ikke bedre. Mange sundhedsarbejdere ser det som spild af tid og penge at hjælpe patienter med hiv.

I **Thailand** bærer myndighedernes indsats nu frugt. En undersøgelse af mere end 40.000 graviditeter i det nordlige Thailand viser et fald i antallet af hiv-smittede fra 6,4% i 1994 til 4,6% i 1997. Det største fald sås blandt de yngre kvinder. Samtidig er der også

konstateret et fald i tallet af smittede hos nye rekrutter i det thailandske forsvaret. Til gengæld stiger tallene i nabostaten **Vietnam**. Selvom tallene fortsat er relativt små advarer UNAIDS de Vietnamesiske myndigheder. Her er tallet stort blandt stofbrugere, hvor antallet af smittede er vokset 18% på fire år.

Men værst ser det altså ud for det **sydlige Afrika**. Det menes, at knap 23 millioner mennesker er smittede. Dette tal udgør altså knap 70% af det samlede antal smittede i hele verden, selvom regionen kun udgør knap 10% af verdens befolkning. Her er smitteoverførslen primært heteroseksuel kontakt. Tallet blandt smittede kvinder er 55%. Det værste tal fra denne region er antallet af nyfødte børn smittede med hiv, UNAIDS og WHO skønner nemlig, at 90% af alle verdens hiv-smittede nyfødte fødes i det sydlige Afrika.

Red.

ForeningsNyt

Reception

Mange benyttede lejligheden til at ønske Hiv-Danmark til lykke med de nye lokaler i Skindergade 44. Fredag den 12. november havde foreningen åbent hus og kolleger fra andre hiv/aids-organisationer, politikere, medlemmer samt andre venner af foreningen lagde vejen forbi. Foreningen vil gerne benytte lejligheden til at takke for de mange fine gaver; blomsterne pryder nu vores kontorer.

Bøsser i Hiv-Danmark

Hiv-Danmark har taget initiativ til oprettelse af en gruppe bestående af bøsser i Hiv-Danmark. Gruppen søger optagelse i Stop Aids-Kampagnens paraplyorganisation.

Kontingent

Så er det tid til at forny medlemskab af Hiv-Danmark. Brug venligst vedlagte girokort. Kontingentet er kr. 120,- for medlemmer og kr. 200,- for støttemedlemmer. Medlemsforeninger har individuelle aftaler om størrelse af kontin-

gent. Andre foreninger og firmaer kan også støtte Hiv-Danmark ved indbetaling på girokortet.

World Aids Day

Kafe Knud havde sædvanen tro mange gæster den 1. december. Både de mange frivillige, men også mange andre, lagde vejen forbi kafeen på den råkolde december dag. - Det blev en rigtig god dag, siger Ane Lillegaard, leder af Kafe Knud.

Fem københavnske konditorier havde igen i år udformet flotte kager til gæsterne. Det var H.C. Andersen Bageren, Kransekagehuset, La Glace, Trianon og Wienerbageriet. Den fantastisk flotte buffet var kreeret af Søren Gericke og underholdning bestod af en jazz trio samt "Den Mekaniske Dukke". Kafe Knud takker alle for deres indsats.

Lukket ml. jul og nytår

Sekretariatet holder lukket mellem jul og nytår. Sidste åbningsdag er torsdag den 23. december og første åbnings-

dag er mandag den 3. januar. Sekretariatets telefonid er dagligt mellem 9 og 15.

Kafe Knud er lukket fra den 23. december til den 5. januar.

Rådgivningerne: se bagsiden af nyhedsbrevet.

God jul og godt nytår

Dette blev så det sidste nyhedsbrev i 1999.

Hiv-Danmark ønsker medlemmer og læsere af nyhedsbrevet en rigtig god jul og et godt nytår.

Kalender & Aktiviteter

Graviditet og hiv skal - skal ikke have (flere) børn

Temaaften tirsdag d. 1. februar 2000 kl. 19.00 i Kafe Knud, Skindergade 26, København

En hiv-smittet mor vil tale om følgende emner:

- Hvis jeg vælger at få børn, hvilken betydning vil det have for mit/vores liv?
- Hvilke tanker skal jeg gøre mig inden jeg beslutter mig - og hvem kan jeg tale med om mine tanker?
- Kan jeg blive gravid uden at udsætte min partner for smitterisiko?
- Hvilken risiko er der for barnet?
- Vil hospitalet støtte og hjælpe mig? Undervejs vil der være mulighed for at stille spørgsmål. Aftenen er for hivsmittede og pårørende. Der vil være kaffe, te og kage samt mulighed for at købe vand, vin og øl. Aftenen er arrangeret af Rådgivning Øst - tlf. 3332 5860

God jul og godt nytår fra Rådgivningerne

I ønskes alle god jul og tak for den tillid I har vist os i det forløbne år.

I år holder rådgivningerne lukket i dagene 24. december til 2. januar. I år 2000 tilbyder vi fortsat rådgivning til alle smittede, pårørende og efterladte - både individuelt og i grupper.

Øst: Gruppen for unge pårørende kører videre i det nye år hver den første mandag i måneden fra kl. 16-18 i Rådgivning Østs lokaler. Livsmodsgruppen er ligeledes stadig et tilbud hver torsdag eftermiddag samme sted.

Den 3. januar har vi igen åbent med normal telefonid mll. kl. 10-14. Ring hvis der er spørgsmål til det ovenstående. Tlf. 3332 5860.

Bodil Moseholm, Karin Westh, Solveig Roth, Steen Simonsen og Kristine Dyre

Vest: Udover Sorg-gruppen/Livsmodsgruppen på Hospice i Vejle, har vi gang i flere spændende projekter, som fortsætter i det nye år: Midtjysk Gruppe, Projekt Hiv til Hiv og højskoleophold (læs mere i næste nr.). Rådgivning Vest åbner igen den 3. januar på tlf. 7022 5868 kl 9-14.

Anders Røge, Winnie Rønnow, Jørgen Hvidt og Karen Skinnerup

Ved brug for akut rådgivning kan man i disse dage ringe til Aids-Linien på tlf. 3391 1119, som har åbent alle dage, også den 24. og 31. december.

Aidspræst Carina Wølk

Helligåndskirkens aids-præst, Carina Wølk, har træffetid i kirken mandag, tirsdag og torsdag mellem 10 og 11, enten personlig henvendelse i kirkekontoret bag kirken (indgang fra Niels Hemmingsens Gade) eller på tlf. 3315 5083. Træffes uden for kontortid på tlf. 3296 2329 eller mobil 2163 2787.

Andagt i Helligåndskirken

Der er andagt ved aids-præst Carina Wølk i Helligåndskirken mandag den 3. januar 2000, kl. 19.30. Alle er velkomne.

Sy et mindetæppe

Sammen med dette nyhedsbrev modtager du en folder fra Navneprojektet i Danmark. Fra foreningens formand, Hans Donslund, har vi modtaget følgende opfordring: Navneprojektets formål er blandt andet at skabe opmærksomhed om hiv og aids gennem mindetæpperne. I takt med de forbedrede behandlingsmuligheder synes interessen for hiv/aids at være dalende. Det mærker vi naturligvis (og glædeligt!) i Navneprojektet ved, at der dør langt færre end for bare få år siden. Det modsvarer af et større antal levende hiv-smittede, og derfor må sygdommen og dens betydning for smittede og ikke-smittede ikke glemmes. Navneprojektet vil gerne bringe et budskab ud om her ved årsskiftet at se tilbage på de seneste to årtiers frygt for aids og minde de mange, som døde af sygdommen. Mange har overvejet at sy et mindetæppe, måske endda lovet hinanden det ved begravelsen, men kom aldrig i gang. Derfor opfordrer vi alle pårørende til igen at overveje at sy et mindetæppe.

Kontaktannoncer

Efterlysning

Du var med til midtvejsfesten lørdag d. 9. oktober '99. Du sad i baren og vi havde en dejlig øjenkontakt. På dansegulvet greb du ud efter mig og jeg kvitterede med et lille klap. Jeg ved ikke hvad der skete, men jeg synes du var utrolig sød, selvom vi ikke fik talt sammen, hvad jeg godt kunne have tænkt mig og det tror jeg også du gerne ville, men jeg havde ikke rigtig nogen mulighed for det. Du gik lige pludselig omkring kl. 02.30. Jeg ved at du er fra Sønderjylland. Håber at høre fra dig.

Billetmrk. 991101

Hiv-Pensionatet søger fysioterapeut

Har du lyst til at være frivillig fysioterapeut på pensionatet i Valby, så kontakt Jan van der Klein på tlf. 3630 5150.

Santa Lucia

Ved Stop Aids Kampagnens finale på Ansvarskampagnen, d. 1. december 1999, sang Drengkoret denne sang, med tekst af Aids-præst Carina Wølk:

Mel. Sankta Lucia
Vi føler kærlighed
I vore hjerter
Lad livets særlighed
Lue i kærter!
Oplysning er vort mål.
Tænde vi vil et bål:
Lev og lad leve.
Lev og lad leve.

Ånden er redebon.
Kødet kan svækkes.
Hav svar på rede hånd,
Når lysten vækkes:
Kondomer skåner liv -
De frelser folk fra hiv.
Omkv.

I mørket, hud mod hud,
Tændes begæret.
Giv af dit overskud -
Og tag besværet.
Det er det hele værd.
I får en salig færd.
Omkv.

Safterne stiger nemt
I kampens hede.
Ja, det er svært bekvemt -
Lad dig forlede!
Men husk, det koster blod,
Sved, tårer, liv og mod.
Omkv.

Ansvar er løsenet
I disse tider.
Den, der vil sløse, let
Fra ansvar skrider.
Tænk bare på dig selv -
Og på din næstes vel.
Omkv.

Liv er ukrænkeligt.
Det skal beskyttes.
Det er utænkeligt,
At letsind støttes.
Usikker sex er leg
Med døden - frist den ej!
Omkv.

Har vi tændt kærlighed
I hjertets kamre?
Føl livets herlighed -
Slut med at jamre!
Opliv, oplys din fyr -
Flammen din gejst forny'r.
Omkv.

Hiv-Danmark
Skindergade 44, 1159 København K
Tlf. 33 32 58 68 Fax 33 91 50 04
Giro: 777 0588
Email: hiv-danmark@inet.uniz.dk

Nyhedsbrevet udgives af Hiv-Danmark:
Michael Nord (red.) og Bent Hansen (ansv.)

Nyhedsbrevet er trykt hos Palino Print.
ISSN 1397-0526